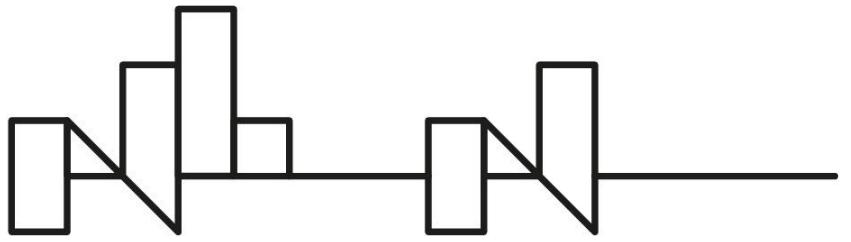


Iceland



Liechtenstein

Norway

Norway grants

grants

2020.01.01–2023.12.31 Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas dalyvauja Baltijos mokslo tyrimų programos projekte Nr. EMP340 „**Atpasakojamos vietovės ir keliai, kaip įtraukios erdvės ir vietos: bendra vaizduotė ir daugiasluoksnis paveldas**“ (angl. “Re-storied Sites and Routes as Inclusive Spaces and Places: Shared Imaginations and Multi-layered Heritage”). Projekto teminė sritis: Kultūra, migracija ir įtrauki visuomenė.

Baltijos mokslo tyrimų programa (angl. Baltic Research Programme) yra jungtinė trijų Baltijos valstybių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos – mokslo programa, finansuojama iš Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybių (Islandijos ir Lichtenšteino) bei Norvegijos 2014–2021 m. finansinių mechanizmų lėšų.

Pagrindinis projekto vykdytojas: Tartu universitetas

Partneriai: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Oslo universitetas, Latvijos universiteto Literatūros tautosakos ir mokslo institutas.

Projekto finansavimas: bendra parama 907 478 EUR. Lietuvai skiriama parama: 198 000 EUR

Projekto tikslas – ištirti, kaip religinę, mitinę atmintį turinčios vietos ir keliai per pasakojimus, įpaveldinimo procesus bei įtraukių erdvių kūrimą įgyja naujas reikšmes ir tampa svarbūs skirtingiems asmenims ir žmonių grupėms. Analizuodami kintančias Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje ir Norvegijoje esančių tokių vietų ir kelių reikšmes ir potencialias jų galimybes didinti socialinę įtrauktį, siekiame rasti galimybių padidinti šių vietų integracinę galią. Visose išvardintose šalyse galime stebėti senas ir naujas sakralinių ir sekuliarių vietų kūrimo formas bei atgimstančią piligriminių kelionių tradiciją. Pamištoms, prasmę praradusioms krikščioniškoms ir ikikrikščioniškoms vietoms ar paminklams šiandien dažnai suteikiamas paveldo statusas, tuo tarpu gamtos ir kraštovaizdžio objektai apauga sakraliomis reikšmėmis. Kitaip tariant, pasakojimo tradicijos ir vietų lankymo praktikos pertvarkomos taip, kad atitiktų šiuolaikinės visuomenės vertybes ir iššūkius. Derindami liaudies pamaldumo, tautosakos ir naratyvų teorijos, paveldo ir kultūros istorijos tyrimų metodus, projekte dalyvaujantys mokslininkai tirs, kaip kuriama vietų reikšmė; kaip jos įsivaizduojamos ir pristatomos medijose; koks yra ekonominis tokio pristatymo poveikis; kodėl kai kurios vietos tampa įtraukios ir svarbios labai skirtingiems žmonėms, o kitos praranda prasmę ar netgi tampa tarpusavio nesutarimų šaltiniu; kaip žmonės konstruoja savo gyvenimo pasakojimą per santykį su konkrečia vieta. Originali ir socialiai reikšminga projekto metodinė prieiga – nagrinėti tokių vietų ir kelių galimybes padėti žmonėms pasijusti „kaip namie“ įpaveldintame ir „prijaukintame“ kultūriniame kraštovaizdyje. Šios

atgaivintos, daugybe skirtingų istorijų, reprezentacijų ir praktikų apipintos vietos gali suteikti galimybę tiek vietos gyventojams, tiek keliautojams, atvykėliams ar socialinę atskirtį patiriantiems žmonėms kurti ir palaikyti reikšmingus pasakojimus bei įtraukti sociokultūrinę aplinką.

Projekto vykdytojai: Sakytinės tautosakos skyriaus vyresniosios mokslo darbuotojos dr. Lina Būgienė ir dr. Radvilė Racėnaitė, mokslo darbuotoja dr. Lina Leparskienė ir doktorantas Andrius Kaniava.

Tyrimo objektai: Atgimstantis pamaldumas Trakų Dievo Motinos paveikslui, sakralioji šv. Faustinos Vilniaus topografija, ikikrikščioniškų laikų šventvietės.